

Manuál k debatě po únikové hře *Made in Kambodža*

Vážené a milé učitelstvo a lektorstvo,
tento manuál slouží jako podpora při vedení debaty po simulační hře „**Made in Kambodža**“. Cílem diskuze je pomoci studujícím lépe porozumět globálním a lokálním problémům, jejich propojenosti a možnostem řešení. Text obsah uje interaktivní prvky, otázky a tipy, které usnadní zapojení celé třídy a podpoří otevřenou diskusi.

Manuál se věnuje tématům, která se objevila ve hře – od fast fashion, přes odlesňování a klimatickou krizi až po cíle udržitelného rozvoje.

Je na vás jaká témata a aktivity si vyberete. U každé aktivity uvádíme časovou náročnost. Vycházejte tedy z vašich časových možností, právě probírané látky a také zájmu samotných diskutujících - tedy studentstva. Výsledkem debaty by mělo být uvědomění, že i malé kroky každého z nás mají globální význam.

Co by si studentstvo z programu mělo odnést

- Definovat globální a lokální problém.
- Rozlišit pojmy humanitární pomoc a rozvojová spolupráce.
- Vyjmenovat 2 rozvojové oblasti, které jsou příjemcem rozvojové spolupráce.
- Být si vědom/a propojenosti současného světa - uvést příklad situace, kdy problém na lokální úrovni přeroste do globálního problému.
- Uvést příklad několika cílů udržitelného rozvoje (SDGs).
- Uvést příklady vlastního chování, které přispívá k řešení globálních problémů.
- Uvést příklad, jakým mohou velké firmy přestat přispívat ke klimatické krizi či ke špatným pracovním podmínkám.

0. Průběh debaty

- Utvořte si společný kruh ze židlí – všichni jsou v jedné rovině a mají možnost se zapojit.
- Na debatu si vyhradte 45–60 minut. Není nutné projít všechny části – domluvte se se studujícími, o která témata mají největší zájem.
- V průběhu debaty se vracíte k situacím ze hry, nechte studující připomenout, co se v nich dělo, a pak navazujte otázkami a doplňujícími informacemi.
- Pokud se se třídou neznáte, napište si své jméno na lepící štítek a dejte si ho na tričko.

☞ **Lektorský tip:** Vnímejte debatu jako týmovou hru – skupina společně skládá „puzzle světa“, v němž se lokální i globální problémy propojují.

1. Úvodní kolečko: Pocity a zážitky z hraní (5 min)

Cíl: Základní reflexe a sdílení prožitku ze hry.

Každá herní skupina krátce shrne:

- jak se jí hrálo
- co prožívaly jejich postavy
- co je během hry nejvíc překvapilo

☞ Kolečko se dělá po skupinách, ne po jednotlivcích – je to pro studentstvo pohodlnější a diskuzi to urychlí.

Otázky k rozhybání debaty, které můžete pokládat během kolečka:

- Jak se vám hrálo?
- Jak vám sedla vaše role? Byla vám sympatická?
- Cítili jste se někdy bezmocní nebo naopak silní?
- Dokázali byste si představit být touto postavou i ve skutečnosti?
- Jakých výsledků vaše skupina dosáhla?
- Co nového jste se během hry naučili?

☞ **Interaktivní prvek:** Nechte každou skupinu zvolit jedno slovo nebo emoji, které nejlépe vystihuje jejich pocit ze hry, a napište je na tabuli. Vznikne tak „emocionální mapa“ celé třídy.

Projekt *Simulační hra – jsme jeden celek*, byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury v rámci Zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

2. Humanitární pomoc vs. rozvojová spolupráce (10–15 min)

Cíl: Studující dokážou odlišit humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci.

1. Propojení se hrou

☞ **Zeptejte se:** „Proč myslíte, že se hra odehrávala v Kambodži?“

- Studenti většinou odpoví „chudoba, kácení pralesů, málo práce“. Pak doplňte, že důvodem je také fakt, že **Česká republika má s Kambodžou oficiální rozvojovou spolupráci.**

2. Objasnění pojmů

- Humanitární pomoc = **rychlá reakce na akutní krizi** (přírodní katastrofa, válka).
- Rozvojová spolupráce = **dlouhodobé projekty**, které mají krizi předcházet a zlepšit životní podmínky.

3. Skupinová aktivita

- Rozdejte kartičky se situacemi (např. zemětřesení, výstavba škol, povodně, vzdělávání učitelů).
- Můžete využít i reálné příklady: *Zemětřesení na Haiti (2010), výstavba škol v Zambii, občanská válka v Sýrii (od roku 2011), tsunami v Indickém oceánu (2004), modernizace vodohospodářské infrastruktury v Moldavsku, vzdělávání učitelů v Etiopii, hladomor v Somálsku (2011), povodně v Pákistánu (2010), podpora malých farmářů v Gruzii, zřízení textilní továrny v Bngladéši Rana Plaza (2013).*
- Úkol pro skupiny: rozdělit situace na **humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci.**
- Aktivitu můžete pojmut jako mini soutěž: za každou dobře určenou situaci získá skupina 1 bod, vyhrává skupina s nejvíce body.

4. Doplnující otázky k diskuzi:

- Jaké problémy vyžadují humanitární pomoc? (akutní záchrana životů).
- Jaké problémy řeší rozvojová spolupráce? (dlouhodobá řešení, diplomacie, prevence).
- Všimli jste si ve hře situací, které souvisely s humanitární pomocí?
- Dal by se některý problém ze hry řešit rozvojovou spoluprací?

5. Propojení s ČR

☞ **Tipovací otázka:** „Které země jsou prioritní pro českou rozvojovou spolupráci?“

Správná odpověď: Bosna a Hercegovina, Etiopie, Gruzie, Kambodža, Moldavsko, Zambie. [Zdroj MZV](#)

Příklady projektů v Kambodže naleznete zde: [Přehled projektů ČRA](#)

☞ **Interaktivní prvek na závěr:** Studující si na papír/na flipchart navrhnu vlastní příklad:

- „Humanitární pomoc bychom potřebovali, kdyby...“
- „Rozvojová spolupráce by měla smysl, kdyby...“

3. Globální a lokální problémy (10–15 min)

Cíl: Studující rozlišují mezi lokálními a globálními problémy a chápou jejich propojenost.

1. Úvodní zahřátí

Začněte jednoduchou otázkou do pléna:

☞ „Jaký problém z vašeho života byste označili za lokální a jaký za globální?“
(Příklad: výpadek elektřiny ve škole vs. klimatická změna).

Na tabuli vytvořte **dva sloupce (LOKÁLNÍ – GLOBÁLNÍ)** a zapisujte odpovědi.

2. Definice pojmů (společná práce)

- **Lokální** = týká se konkrétní obce, města, regionu.
- **Globální** = jev rozšířený napříč státy či kontinenty, zasahuje celý svět.
- Vysvětlíte pojem **GLOKÁLNÍ** = spojení obojího.

☞ **„Mysli globálně, jednej lokálně“** – ukažte, že jednotlivci i komunity mohou svými činy ovlivnit svět.

Glokální perspektiva:

Propojení globálního a lokálního.

Události ve světě (klimatická změna, migrace, obchod, technologie) mají přímý dopad na konkrétní obce, města a lidi.

Lokální jednání (např. třídění odpadu, spotřebitelské chování, volby) zase ovlivňuje globální trendy.

Lokální problémy nelze řešit bez pochopení globálních souvislostí (např. sucho v české krajině souvisí se změnou klimatu a mezinárodními dohodami o ochraně životního prostředí).

Pomáhá rozvíjet globální občanství – uvědomění, že každý má podíl na utváření spravedlivějšího a udržitelného světa.

Příklad:

Když škola v Česku zavede férovou spotřebu (Fairtrade kávu v automatech, recyklaci, úsporu energií), jde o lokální akci, která ale souvisí s globálními cíli udržitelného rozvoje OSN (SDGs) – spravedlivým obchodem, ochranou klimatu, odpovědnou spotřebou

3. Aktivita ve skupinách

- Každá herní skupina dostane 3–5 minut na zodpovězení otázek:
 - Jaké problémy jste ve hře viděli?
 - Jaké problémy musely řešit vaše postavy?
 - Které z nich byly spíše lokální a které globální?
- Každá skupina pak vybere **1 lokální a 1 globální problém** a krátce je představí. Skupiny se střídají tak dlouho, dokud nepředstaví všechny problémy, které si zapsaly.

☞ **Tip:** Pište klíčová slova na flipchart, aby se postupně vytvořila velká „sít problémů“.

4. Diskuse

Pokládejte následující otázky a nechte studující hledat souvislosti:

- Jaký je rozdíl mezi lokálním a globálním problémem?
- Může být problém lokální i globální zároveň? (např. povodně, požár v Českém Švýcarsku, otrávená Bečva).
- Které lokální problémy z ČR by mohly mít globální dopad?

5. Interaktivní zakončení

☞ **Hlasování tělem:** Využijte prostor třídy – levá strana = „lokální“, pravá strana = „globální“.

Přečtěte několik problémů (např. sucho, migrace, nedostatek vody ve vesnici, kyberútoky, výpadek elektřiny ve městě). Studenti se přesunou podle toho, kam problém zařazují. Pokud si myslí, že spadá do obou kategorií, mohou zůstat uprostřed.

Tento pohyb podpoří zapojení všech a ukáže, že realita často není černobílá.

4. Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) (10–15 min)

Cíl: Studující znají pojem SDGs a dokáží je propojit s konkrétními problémy ze hry i s vlastním životem.

<https://www.sdg-data.cz/>

1. Krátké představení

- SDGs = **Sustainable Development Goals / Cíle udržitelného rozvoje.**
- Je jich 17, přijala je OSN v roce 2015 s výhledem do roku 2030.
- Směřují k udržitelné budoucnosti – zahrnují chudobu, vzdělávání, zdraví, klima, mír i rovnost.

☞ **Ptejte se:** „Proč si myslíte, že je důležité, aby státy měly společné cíle?“

2. Interaktivní aktivita – *SDG tržička*

- Rozprostřete na zem nebo na stoly velké karty SDGs (formát A4).
- Rozdělte studenty do menších skupin. Každá skupina má za úkol vybrat **3 cíle**, které nejvíce souvisejí s tím, co řešili ve hře (např. fast fashion, kácení pralesů, humanitární krize).
- Každá skupina pak krátce představí, proč právě tyto cíle vybrala.

☞ **Lektorující** může k vybraným kartám přilepit lístky se jmény skupin, vznikne tak „SDG mapa“ celé třídy.

3. Propojení s realitou ČR

Zeptejte se:

- „Který z cílů je podle vás nejdůležitější pro Českou republiku?“
- „Který se dotýká přímo vašeho života?“ (např. kvalitní vzdělávání, klima, odpovědná spotřeba).

Projekt *Simulační hra – jsme jeden celek*, byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury v rámci Zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

4. Mini kvíz / tipovací otázky

- Kolik má OSN členských států? (193)
- Kdy OSN vznikla? (1945)
- Do kdy mají být cíle splněny? (2030)

☞ **Můžete využít formu rychlého hlasování** (palec nahoru/dolů, zvednutí ruky).

Ví studenti, co je to Organizace spojených národů - OSN?

Mezinárodní organizace sdružující nezávislé státy, jejichž společným cílem je ochrana míru a bezpečnosti a zlepšování podmínek pro život lidí na celém světě. Vznikla 24. října 1945, u jejího zrodu stálo 51 států. Dnes má 193 členů (států).

5. Zakončení

- Shrňte, že SDGs propojují **lokální i globální problémy** a ukazují, že k řešení je potřeba spolupráce států, firem i jednotlivců.
- Ptejte se studentů: „Co by mohl udělat každý z nás, abychom přispěli k naplnění alespoň jednoho cíle?“

17 Cílů udržitelného rozvoje představuje program rozvoje na 15 let (2015–2030) a navazuje na agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs).

Cíle udržitelného rozvoje jsou výsledkem tříletého procesu vyjednávání, který začal na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Rio de Janeiru. Na formulaci SDGs se podílely všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů.

Agendu udržitelného rozvoje oficiálně schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030), jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje.

5. Význam situací ve hře

1. kolo: Výstavba textilky (30 min)

Cíl: Studující dokáží pojmenovat problémy textilního průmyslu, propojit je s naším životem a hledat řešení (globální i individuální).

Úvod (5 min)

- Připomeňte studentstvu situaci: v Kambodži chyběl průmysl, lidé neměli práci → textilky se zdály jako dobrý nápad.
- Nechte studující podívat se na cedulky svého oblečení: *Kde bylo vyrobeno?*
- Diskuse: „Proč se většina oblečení vyrábí v Číně, Bangladéši nebo Kambodži?“

☞ **Interaktivní prvek:** napište na tabuli země, které studenti našli, a sečtěte, odkud je nejvíce kusů oblečení.

Diskuse o fast fashion (10 min)

- Otázka: „Znáte pojem rychlá móda - *fast fashion*?“
- Pusťte krátké video.

VIDEO

Shluk buněk: <https://www.instagram.com/shluk.bunek/reel/C3-iAC7sMib/>

Natália Pažická:

<https://www.facebook.com/watch/?v=1659473171140919&rdid=TNFploem6blud9rz>

- Zapište odpovědi: Jaké problémy se k fast fashion váží (nízké mzdy, špatné podmínky, ekologické dopady, dětská práce...).

☞ **Miniaktivita:** Studující ve dvojicích zkusí během 2 minut vymyslet **jedno negativum fast fashion a jednu věc, kterou by s tím šlo dělat**. Sdílejte do pléna.

Problémy spojené s fast fashion

Nízké mzdy: Dělník v Kambodži vydělá průměrně 190 USD (cca 5000 Kč) měsíčně, v Bangladéši jen 95 USD. Přitom pracuje 10–16 hodin denně, často i 7 dní v týdnu. Hodinová mzda vychází kolem 15 Kč.

Špatné pracovní podmínky: Smlouvy na dobu určitou, strach z propuštění, sexuální obtěžování či vyhazov kvůli těhotenství. Dělníci jsou vystaveni škodlivým chemikáliím a špatné bezpečnosti práce (např. zřícení továrny Rana Plaza v Bangladéši v roce 2013, při kterém zemřelo přes 1100 lidí).

Dětská práce: V oděvním průmyslu je stále realitou, hlavně v nejchudších zemích.

Ekologické dopady: Podle MMF/Světové banky textilní a oděvní sektor přispívá zhruba 8–10 % ke globálním emisím skleníkových plynů. Což je podle některých zdrojů více než letecká a námořní doprava dohromady. Továrny znečišťují vodní toky, obrovské množství odpadu končí na skládkách nebo se pálí. Pěstování bavlny spotřebovává enormní množství vody. Polyester je hlavním zdrojem mikroplastů v oceánech. Kácení pralesů souvisí s výrobou celulóзовých vláken i s topivem.

2. kolo: Kácení deštných pralesů (15–20 min)

Cíl: Studující chápou, proč se pralesy kácí, proč je to problém i pro ČR a dokáží navrhnout řešení.

Úvod (5 min)

- Připomeňte situaci ze hry (ubývá živočichů i pralesů).
- **Otázka:** „Tipněte si, kolik % území Kambodže pokrýval prales před 50 lety a kolik dnes?“

Odlesňování v Kambodži

Tempo odlesňování kambodžského území bylo v posledních desetiletích jedno z nejvyšších na světě. Od roku 1969, kdy více než 70 % území pokrýval primárně deštný prales, kleslo pokrytí lesy na pouhé 3,1 % v roce 2007. Mezi roky 1990 až 2005 ztratila Kambodža celkem 25 000 km² lesů, z toho 3 340 km² byl původní deštný prales. Od roku 2007 se na území Kambodže nachází méně než 3 220 km² původního pralesa.

- Sdílejte **příběh posledního tygra v Kambodži** a jeho reintrodukci.

Poslední tygr v Kambodži

Fotografie pochází z fotopasti z roku 2007. Je na ní zachycen poslední tygr v Kambodži: Co se stalo o 10 let později, v roce 2017?

Předseda vlády slíbil, že tygři budou do Kambodži reintrodukováni. Na konci roku 2024 se to opravdu stalo. První skupina tygrů (3 samice a 1 samec) byla vypuštěna do přípravného centra na okraji pralesa: [Více zde.](#)

Diskuse (5 min)

- Proč se pralesy kácí? (zemědělství, těžba dřeva, pastva).
- Proč je to problém? (emise CO₂, ztráta biodiverzity, narušený vodní cyklus).
- Pojem „6. vymírání druhů“ – co to znamená? Víte, kdy bylo páté?

☞ **Reflexní otázka:** „Jak by ztráta pralesů ovlivnila nás v ČR?“

Řešení (5–7 min)

- Jak lze kácení omezit?
- Představte certifikace (FSC, Rainforest Alliance, Fairtrade).
- Inspirace: vesničané v Kambodži jako dobrovolní strážci pralesa: [Video.](#)

Co se děje, když se kácí prales?

Kácením a zpracováním dřeva uniká do atmosféry CO₂ a tím se zvyšuje oteplování. Ubývá biodiverzita - zmenšuje se plocha, kde mohou pralesní organismy žít, ubývají populace i druhy.

Proč je to problém?

Ekosystémy s malou diverzitou přestávají být odolné a hroutí se (což se nakonec může stát i planetárnímu ekosystému Země).

Díky milionům druhů funguje rozklad organických zbytků, což vytváří úrodnou půdu a podmínky pro opylování, které je pro zemědělství nezbytné.

[Více zde.](#)

Kácení mění vodní koloběh - způsobuje povodně a erozi půdy.

[Další zdroj.](#)

Šesté vymírání druhů

Vymírání druhů znamená téměř kompletní obměnu organismů na zemi - dominovat začnou obvykle jiné druhy než doposud.

Šesté hromadné vymírání je teorie současného masového vymírání druhů organismů v nynější geologické epoše holocénu, které je nejspíše převážně výsledkem lidských aktivit. Zemědělství a lov mají 37% podíl, degradace prostředí 31% podíl, ztráta prostředí 13% podíl a klimatické změny pak 7% podíl na současném vymírání druhů.

Pravděpodobně by to tedy také znamenalo zánik člověka.

[Zdroj zde.](#)

☞ **Miniaktivita:** Studenti ve skupinách navrhnu **3 kroky**, co může udělat:

1. Jednotlivec.
2. Škola.
3. Mezinárodní společenství.

Certifikace dřeva a zemědělských výrobků

[Rada pro správu lesa](#)

[Rainforest alliance](#)

[Fairtrade](#)

3. kolo: Několik krizí najednou (10 min)

Cíl: Ukázat, že globální krize se navzájem propojují a vyžadují spolupráci.

Úvod (3 min)

- Připomeňte kolo ze hry: záplavy v Kambodži, postupující klimatická krize.
- Otázka: „Proč jsou záplavy častější?“ (odlesňování, klimatická změna).

Diskuse (4 min)

- Proč je změna klimatu problém? (uved'te evropský kontext i dopady v ČR).
- Otázka: „Objevují se podobné problémy i u nás?“ (sucha, přívalové deště, povodně).

🗨 **Interaktivní prvek:** Napište problémy na tabuli a propojte je šipkami – vizualizace „pavučiny krizí“.

INFOGRAFIKA

[Proč je změna klimatu problém?](#)

[Jak zasahuje klimatická změna Evropu](#)

Řešení (3 min)

- Co může udělat jednotlivec (individuální kroky: šetrná doprava, omezení masa, třídění, odpovědná spotřeba; systémové kroky: volba proekologických politických stran, navrhování udržitelných řešení ve škole).
- Co je nutné na mezinárodní úrovni (Pařížská dohoda, Green Deal).

🗨 **Aktivita:** Hlasování tělem – levá strana = „může jednotlivec“, pravá = „potřebuje spolupráci států“. Přečtete konkrétní opatření a studenti se rozmístí.

Mezinárodní dohody

Agenda 21

Je akční plán OSN přijatý na Summitu Země v Riu de Janeiro (1992), který navrhl konkrétní kroky pro udržitelný rozvoj. Zdůrazňuje propojení ochrany životního prostředí, sociální spravedlnosti a ekonomického rozvoje.

Pařížská dohoda

Mezinárodní klimatická dohoda z roku 2015, ve které se státy zavázaly omezit oteplování Země pod 2 °C oproti předindustriální době. Dohoda podporuje obnovitelné zdroje, snižování emisí a globální spolupráci proti klimatické změně.

Green Deal

Strategie EU představená v roce 2019 s cílem dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050. Soustředí se na přechod k čisté energii, cirkulární ekonomice a podporu udržitelných inovací.

4. kolo: 2040 - Není co ztratit / kolaps civilizace / konec světa

Cíl: Reflexe budoucnosti a osobní angažovanosti.

Úvod (3 min)

- Nechte každou skupinu krátce shrnout, jak jejich postavy „dopadly“ v roce 2040.
- Sdílejte, co je v jejich scénáři nejvíc překvapilo.

Diskuse (7 min)

- Myslíte, že nás může čekat podobná budoucnost?
- Co byste sami změnili, abyste předešli negativnímu scénáři?
- Je v této situaci někdo, kdo vás během hry inspiroval?

🔗 **Interaktivní prvek:** *Individuální závazek.* Každý student napíše na lístek jednu věc, kterou zkusí v příštím týdnu udělat jinak (např. koupit méně oblečení, více třídit odpad, mluvit o tématu s rodinou). Lístky anonymně nalepte na tabuli – vznikne „nástěnka budoucnosti“.

Závěr (3–5 min)

- Poděkujte studujícím za účast.
- Připomeňte: „Hra ukazuje, že i malé lokální kroky mají globální dopad.“
- Zeptejte se: „Jaký největší aha-moment si odnášíte?“ (může to být i jedno slovo, pocit, zážitek, myšlenka)

Projekt *Simulační hra – jsme jeden celek*, byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury v rámci Zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

6. Taháky pro lektorující

Tato část je „rychlá nápověda“, když potřebujete studenty znovu zapojit, zkontrolovat jejich pozornost nebo získat zpětnou vazbu. Všechny techniky jsou krátké, hravé a lze je využít kdykoli během debaty.

1. Rychlé zjištění nálady

- **Palce nahoru / dolů / do strany** – studenti jedním gestem ukážou, jak se cítí (spokojenost, nespokojenost, neutrální).
- **Teploměr** – studenti zvednou levou ruku do výšky podle toho, jak moc souhlasí nebo jak silně emoci cítí.
- **Čísla na prstech** – ukážou 1–5 (nebo 1–10), jak moc s něčím souhlasí / jak je to pro ně důležité.

☞ **Tyto metody použijte i jako „ledolam“ – rychle rozhýbou celou skupinu.**

2. Aktivní zapojení tišších studentů

- **Losování jmen** – využijte lístky se jmény, které studenti psali na začátku.
- **Volitelné sdílení** – nabídněte otázku, na kterou mohou odpovědět jen ti, kdo chtějí. Tlak se sníží, ale i tiší mají šanci se přihlásit.
- **Diskusní dvojice** – nechte studenty nejdříve 1–2 minuty povídat si ve dvojicích, pak už je pro ně snazší sdílet do pléna.

3. Krátké reflexní techniky

- **Jedno slovo** – každý řekne jedno slovo, které mu utkvělo (zážitky, pocity, myšlenky).
- **Emoji karta** – studenti si vyberou obrázek/emotikon, který vystihuje jejich pocit, a ukážou ho.
- **Rychlý zápis** – každý napíše na lístek jednu větu („co jsem si uvědomil“, „co chci změnit“). Lektor je může nahlas přečíst (anonymně).

4. Uzavírání témat

- **Hlasování tělem** – studenti se postaví na různé strany místnosti podle svého názoru.
- **Hlasovací lístky** – použijte barevné papírky nebo kartičky, studenti jimi „hlasují“ pro možnosti, které skupina vytvořila.
- **Shrnutí na tabuli** – zapisujte hlavní myšlenky skupiny, aby vizuálně zůstaly před očima a studenti viděli vlastní pokrok.

☞ **Lektorský tip:** Nebojte se experimentovat – některé třídy ocení víc pohybu, jiné spíš klidné psaní. Cílem není zvládnout všechny techniky, ale udržet debatu živou a férově zapojit všechny studující.

O Kambodži – podklady pro debatu

Proč právě Kambodža?

Hra se odehrává v Kambodži, protože:

- je to země s pohnutou historií (Rudí Khmerové, genocida),
- stále čelí chudobě a slabé infrastruktuře,
- a hlavně: **Česká republika má s Kambodžou navázanou rozvojovou spolupráci.**

1. Krátký přehled faktů

- **Rudí Khmerové a genocida (1975–1979)**
 - agrární komunistická utopie, nucené práce, hlad, nemoci, popravy.
 - zemřelo asi 1,7 milionu lidí.
- **Ekonomická obnova**
 - hlavní odvětví: textilní průmysl, turistika, zemědělství.
 - země se obnovuje, ale stále má problémy s chudobou.
- **Mladí populace**
 - více než polovina obyvatel je mladší 25 let.
 - důsledek genocidy i rychlé populační změny.
- **Angkor Wat**
 - největší náboženský komplex na světě.
 - symbol bohaté historie Khmerské říše (9.–15. stol.).

2. Mini kvíz (rychlé otázky pro studenty)

- Kdo vládl Kambodži v letech 1975–1979?
☞ *Rudí Khmerové, Pol Pot.*
- Kolik procent populace je mladší 25 let?
☞ *Více než 50 %.*
- Jaké je největší turistické lákadlo země?
☞ *Angkor Wat.*
- Jaké hlavní odvětví živí Kambodžu dnes?
☞ *Textilní průmysl, turistika, zemědělství.*

☞ **Tip:** Zeptejte se studentů, zda už někdy slyšeli o Angkor Watu nebo o Rudých Khmerech. Pokud ano, nechte je krátce sdílet, odkud to znají (film, kniha, článek...).

3. Propojení na debatu

- Jak minulost (genocida, válka) ovlivňuje dnešní Kambodžu?
- Jak souvisí textilní průmysl v Kambodži s naším každodenním životem v ČR?
- Proč by měla ČR pomáhat právě v Kambodži?

☞ **Interaktivní prvek:** Na závěr nechte studenty na škále 1–5 (ukázat na prstech) vyjádřit, **nakolik je pro ně Kambodža po dnešní hře a debatě blízká nebo zajímavá země.**